

Dan Angus

Hrůzostrašné povídky

Dan Angus... Při přečtení jména na efektním obalu vlastním nákladem vydané knihy se mi ihned vybavila kapela AC/DC, druhá nejlepší rokenrolová formace na světě (tou první jsou pochopitelně The Rolling Stones), a její kytarista Angus Young. Dan Angus samozřejmě není Skot, jak o sobě píše, je Čech jako poleno, jen má zřejmě pocit, že jeho skutečné jméno Jan Opatřil se k víceméně anglosaskému žánru dvakrát nehodí. Musím říci, že ho chápu. V roce 1995 jsem měl u své prvotiny pocit zcela identický. Tehdejší šéfová žánrového měsíčníku Nemesis mi ale poradila, ať se na to vykašlu. Tuzemský čtenář prý anglický pseudonym beztak nezbaští a moje expanze do světa, přecpaného kvalitní konkurencí, je krajně nepravděpodobná. Což je asi i případ autora sbírky *Hrůzostrašných povídek*.

Pokud Danovi nelze něco upřít, je to jeho originalita a tematická pestrost. Rovněž je patrné, že je poměrně zcestovalý a má rád Skotsko, do něhož dokonce děj jednoho příběhu umísťl. Knížka obsahuje deset povídek. Některé jsou lepší, jiné zase horší, tak už tomu bývá.

Úvodní povídka *Višňový dortík* je (nejspíš k počtě mistra literárního hororu) zasazena do Bangoru, hlavního města amerického státu Maine, tedy do města, v němž, jak zasvěcení vědí, žije Stephen King. Tahle povídka je slušný start. Ve mně navodila pocit, jaký se mě, coby kluka, zmocňoval při četbě mrazivých povídek převzatých časopisem *100+1 zahraničních zajímavostí* z amerických magazínů *Ellery Queen's* či *Alfred Hitchcock's Mystery Magazine*. Historka je to komorní, zneklidňující a v závěru solidně nechutná. S ohledem na čtenáře, kteří knihu ještě nečetli, prozradím jen tolik, že se jedná o jakousi variaci na příběh nechvalně proslulého sovětského kanibala Andreje Čikatila.

Na začátku povídky *Markétin míč* mě napadlo, že autor se někdy musel topit nebo někoho, kdo se téměř utopil, zná. Dětský sociální horor o dvou holčičkách z rozdílných společenských vrstev, o dětské krutosti, neschopnosti omluvy a následných fatálních důsledcích. Neškodilo by příběh více rozvinout. Taky si nejsem jist, zda úhoři dokáží během dvou dnů vyžrat břišní dutinu utopence. A utonutí, pitva, pohřeb... Všechno to šlo trochu moc rychle.

Slabinami *Kiltemského masakru* je přílišná délka a s ní ruku v ruce jdoucí rozvleklost a zamotanost. Rovněž se mi nezdá Jackův nedostatek informací o skotském ostrově, na němž kupuje nemovitost. Vzájemné vyvraždění více než stovky ostrovanů muselo vstoupit do obecného povědomí stejně jako dinosaurus z Loch Ness. A obtížně uvěřitelný je pro mě i vývoj vztahu Jacka a Ellie. A vlastně i jeho konec.

Vlkodlak... Je jasné, že vymyslet dnes něco nového o vlkodlakovi je pakárna největší. A právě proto je na místě pojmut toto téma jako téma vytěžené a nadále se jím nezabývat. Nehledě na to, že i tento příběh se mi jeví tak nějak urychlený.

Když jsem začal číst *Studnu*, narovnal jsem se v křesle. *Studna*... Už z toho názvu pamětníky mrazí. *Otec byl ten večer neklidný*... Přesně tohle mám rád. Kombinaci historie, pověstí a současnosti. Podzemní katakomby, hrozivá zapomenutá tajemství a ty správné kecy hlavních hrdinů. Za *Studnu* říkám jo. Strašidelné, vtipné a navíc s pointou.

Kdo z nás netrpí nějakou tou fobií, že? Hrdinka povídky *Tramvaj č. 13* trpí hned třemi, což není právě výhra. Má hrůzu z uzavřených prostor, z pavouků a z čísla třináct. Její přítel zase (jí k nelibosti) hulí jak sádrovej ježek. Poté, co dívka navrhne, že zahájí společně boj – on s nikotinem, ona s fobiemi –, dívka váhavě souhlasí. Boj je pro oba sice nepříjemný, leč nikoliv nebezpečný. Tedy do doby, než abstinencí charakterově pozměněný mladík vyrukuje s řetězem a visacím zámkem a do hry zasáhne krutá náhoda s číslem třináct. Ok, proč ne?

Že seš paranoidní, ještě neznamená, že po tobě nejdou, praví se. Hlavní hrdina povídky *Oči* se nechal pohltnout konspiračními teoriemi a od té doby nemá chvilku klidu. Dvěře jeho bytu zajišťuje několik zámků, kvartýr mu hlídají kamery, kvalitu vody testují akvarijní rybičky a

tak vůbec. Může se někdo divit, že jeho dívce bouchnou saze a pošle ho do kopru? Osamocený hoch se poté intenzivně užívá a během svých depresí náhle zjišťuje, že na něj všichni čumí. Všichni, tedy i lidi z televize, z plakátů, z fotografií... A jeho magoření graduje. Když ve finále zjistí, že agent Fox Mulder měl svého času recht a on paranoidní není, žádnou radost z toho nemá. V tomto případě totiž pravda celkem dost bolí.

Bílá jachta na rozbouřeném moři... Ztráta životního partnera je jedním z nejhorších průšvihů, jež člověka mohou potkat, a smutný aktér této povídky to může jedině potvrdit. U něho následuje stesk, propírání svědomí a alkoholová anestezie. Jeho zesnulá láska se k němu ale začíná vracet, on postupně přestává pít a nechápavě sleduje, jak se to, co bývalo milovanou ženou, den ode dne mění. A pak mu tato bytost přinese z druhé strany šokující zprávu a nabídku jednoduchého řešení. Jako u předchozí povídky – nic převratného, ale taky nic na rozcupování.

Incest je fakt odporný. Jakmile bratr otcem znásilňované holčičky opožděně pochopí, co se u nich doma děje, rozhodne se prasáckého tatíka vyřídit. Nožem. *Sestřička* však zvolí postup legální a fotra konečně (!) napraská. Otec sice bručí v lochu, avšak psychika dívky je natolik narušena, že holka lítá z maléru do maléru. Anorexie, neschopnost udržet si práci, drogy... Dívka, věřící v reinkarnaci, se začíná upínat ke smrti a k víře, že její následující život bude lepší. Nečistá sebevražda by ji ale poslala karmicky zpět a milující bratr nakonec pochopí, že je-li někdo jediný, kdo může cosi udělat, udělat to musí. Atmosféra povídky mi lehce připomíná atmosféru Kingovy *Poslední příčky žebříku*. Líbilo se mi to. Poslední odstavec obzvlášť.

Závěrečným dílkem skládačky je povídka *Čekání na vlak* – příběh muže, co pro oči nevidí a prošvihne své životní štěstí. V okamžiku, kdy mu jeho pochybení dojde, je už samozřejmě pozdě a vlády nad jeho duší se ujímá beznaděj. Zoufalství kvapem sílí, a jak známo, zoufalí lidé dělají i věci nejzoufalejší. Kdo by historku o cizí tragédii s gustem nepřelouskal?

Jak už jsem napsal na začátku, Danovy povídky jsou tematicky různorodé a nápadité, trpí ale pochopitelnou nevypsáností a spisovatelskou nevyzrálostí. Což mi nicméně nevadí. Dan je mladý a (jak se říká) má celé pivo před sebou. Veřejným prezentováním vlastního tvrzení, že je označován jako skotský Stephen King, však potenciálního čtenáře uvádí v omyl, a to by dělat neměl. Spousta lidí si ráda přečte prvotinu začínající hororové naděje, ale balamucení nikoho moc nenadchne. Autorovi radím návrat k pravému jménu, ukončení mystifikací o své osobě a zaměření pozornosti na stylistickou korekturu textu. Hlavně mu ovšem doporučuji číst a psát. Horor ho zjevně baví a na publikování v kotlině české potenciál má.

Svatopluk Doseděl

15. října 2016